קעב: גט פשוט פרק עשירי בבא בתרא

מינך אפי' מריש גלותא. לשון שאילה הוא וכן היה דאמר רב הונא חיישינן לשני שירי בכל הגט (גיטין דף מ.) וכשנים אומזין (נ"מ דף יח: ושם) ד)[וה"פ] אפי' מרים גלותא שאין רגיל להלוות נאמר אפילו בגאותו דגבי אי תפיס ביה ה) אבל רשב"ם אין תופס בו עיקר ואין נראה לר"י מה שמפרש אפילו מרים גלותא שאנו חוששין שמא אדם אחר הלוהו ונפל ממנו ומצאו (ב) ולזה מה לי לתלות בריש גלותא אותו אדם אחר ולישנא נמי לא משמע כלל הכי ומה שהקשה למה שפי' דהוה ליה למימר ההוא ו)[גברא] דנפק מתותי ידיה משמע נראה דלא קשה כלל דלרב הונא הוה מספקא ליה ודרך שאלה היה אומר אם נתחייב אותו אפילו כלל דמשמע אפילו מרים גלותא אף על פי שאינו רגיל להלוות (ג) לו כלל אלא ש"מ מיהו לא חשיב משמעות והכל הוא ומשום אדם לא יגבוהו ז)[או לא]: **עדי** מסירה כרתי. והא ח)דכתוב ביה היום לא משום דצריך זמן אלא שאם מתנה בעל פה שום תנאי אם ימות ממולי זה לו כשימות שתהא לו מגורסת מעכשיו וכדפסיק לעיל (דף קלו.) כרבי יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו והוי כאומר מהיום אבל היכא דלא מתנה שום דבר לא צריך כלל מהיום והא דפרש רשב"ם דבעי למיכתב מהיום משום דבעי אבא שאול ידים מוכיחות אין נראה לר"י דהא אמרי' (גיטין דף יז.) זמן לא תקנו אלא משום פירות או משום בת אחותו ור' אלעזר לא [הוה] בעי זמן ט)[כלל] דס"ל עדי מסירה כרתי כמו שסובר רשב"ם עצמו וגם זהו תימה להוסיף טעם חדש לאבא שאול דבעי היום משום הוכחה: **אבל הבא** ליחוש לנפילה. תימא מאי שייכא הכא פירכא דר"מ בהלוואה הוה מצי למימר נהי ד) נמי דמשמע מההוא גברא כו' מ"מ ליחוש לנפילה ואפילו הוה סובר כר"מ הוה מצי למיפכך הכי ואומר ר"י דהכי פירושא אלמא מהיום מההוא יומא דנפק ביה משמע ה"ג ממך מההוא גברא דנפק מתותי ידיה משמע שרולה לומר לכל אדם שימצא בידו כי משמעות משום הוא ולא הכל ולישנא וכן משמע שיגבה כל מי שימצא וכן דעת הכמיה היתה ובשטרי אקנייתא אמי שפיר שמשעבד עצמו מה שלא לוה עדיין מש"ה שעבד לו אפילו לא יהוה לעולם כדאמרי' בשנים אוחזין (נ"מ דף טז:) מצא שטרי הקנאה בשוק יחזירם לבעליהם מאי אמרת שמא כתב לוואה ולא לוה הא שעבד ליה נפשיה הלכך לא שייך למיתם לנפילה הכא ואפילו בלא אקנייתא הוה מצי לאוקומי לפי' ר"ת דהנשא (כתובות דף קב. ד"ה אליבא) דמפרש התם שיכול אדם להשתעבד לחבירו אפילו לא לוה ממנו כגון שיכתוב (ה) השטר אני חייב לך מנה ויכתבנו ויתננו לו בשם כך ופריך דלמא אבא שאול כר' אלעזר ס"ל ולא בעי זמן כו' והיום משמע יומא ו) דנפק מבעל הבית ולא דנפק מב"ד ולא הוצרך מהיום אלא אם התנה אם מתי כדפרישית לעיל אבל הכא ליחוש לנפילה דממך נמי לא משמע אלא (ו) שנתנו לו כי היכי דמהיום משמע סתם משמעותו משעת הגירושין ולחפות על בת אחותו לא יוכל להא עדי מסירה צריך וה"ג משמע הכא אותו שנתנו לו דוקא ולא למולאו מ"כ איכא למיתם לנפילה ומשני לנפילה לא חיישינן ותחלת שאלה דרב הונא נראה לר"י לפרש כן ממך אפילו מרים גלותא אע"פ שאין רגיל להלוות כלל וגם אפילו אנו ידעינן בבירור שלא הלוהו וגם אין רגילות להקנות לו ולימן לו שטר הקנאה כלל אפ"ה מקנה לו מטעמא דפרישית או לא דשמא אין לנו לתלות אלא באותו שנתנו לו הלכך חיישינן לנפילה דלא קני אם לא מסרו לו ועוד יש לפרש אבל הכא ליחוש לנפילה כלומר לא מיבעיא דלא משמע (ו) ההוא גברא כו' והכל הוא ואפי' הוה משמע ליחוש לנפילה ומשני לנפילה לא חיישינן וקושיא ראשונה לא משש לתרץ משום דכר' אלעזר לא מתוקמא דהא מצריך מהיום וטעמא שפירשתי למעלה הוא דחוק ולא סבירא ליה לרבה ההוא דימוא וכן מלינו בשאר מקומות בגמ' שאין חוששים לתרץ קושיא ראשונה כלל: **לנפילה** דחד. פירוש (ח) שאין לתלות בנפילה: ט)**ואלא** הא דתניא בו'. לנפילה דחד חיישינן ומתני' בנאין בהרשאה וכריתא במוליאין זה בלא זה: והכא

אמר רב הונא ממך אפילו מריש גלותא ואפילו משבור מלכא ט)אמר ליה רב חסדא לרבה פוק עיין בה דלאורתא בעי לה רב הונא מינך נפק דק ואשכח דתניא גט שיש עליו עדים ואין בו זמן אבא שאול אומר אאם כתוב בו גרשתיה היום כשר אלמא היום ההוא יומא דנפיק ביה משמע ב2הבא נמי ממך מההוא גברא דנפיק מתותי ידיה משמע אמר ליה אביי ודלמא אבא שאול כרבי ג)אליעזר סבירא ליה ד)דאמר עדי מסירה כרתי אבל הבא ליחוש לנפילה אמר ליה לנפילה לא חיישינן ומנא תימרא דלא חיישינן לנפילה דתנן שנים שהיו בעיר אחת שם אחד יוסף בן שמעון ושם אחר יוסף בן שמעון אינן יכולין להוציא שטר חוב זה על זה ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב 2הא הם על אחרים יכולין ואמאי ליחוש לנפילה אלא לאו שמע מינה לנפילה לא חיישינן ואביי לנפילה דחד לא חיישינן לנפילה דרבים חיישינן ואלא

אמר רב הונא ממך אפילו מריש גלותא. משמע אפילו מרים גלותא כלומר שמא ריש גלותא או אדם אחר הלוהו ונפל ממנו ומצאתו. ואין לפרש שבא רב הונא לומר שיגבה שטרו זה המומחק דמשמע כל מי שמומחק בשטר ואפילו ריש גלותא מומחק בו שאין רגיל להלוות יגבה לו בו דלא"כ הוה ליה למימר (ו) כדלקמן ממך ההוא [גברא] דנפיק מתותי ידיה משמע: **ואין בו זמן.** והוא אחד משלשה גיטין פסולין ואם ניתן הולך כשר כפ' המגרש (גיטין דף פו.): **אני היום גרשתיך כשר.** קס"ד השתא היום הרי כתב בו זמן: **ההוא יומא דנפיק.** נב"ד להתגרש האשה משמע ומשנינן ליה זמנן גמור: **ה"נ משמע ממך בו'.** דהא חזו ליה ב"ד בידו וכמי שנכתב שם המלוה בשטר דמי: **דלמא אבא שאול.** לא חיים לשוס זמן בגיטין בדיעבד וכדר' אלעזר ס"ל דתנן בפ' המגרש (שם) שלשה גיטין פסולין ואם ניתן הולך כשר כתב בכתב ידו ואין עליו עדים יש עליו עדים ואין בו זמן יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד הרי אלו שלשה גיטין פסולין ואם ניתן הולך כשר ר"א אומר אע"פ שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בפני עדים כשר וגובה מנכסים משועבדים שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם וכי היכי דרבי יוסי דאמר אבא שאול דבעי ידים מוכיחות דמשעה שקבלה הגט נתגרשה מיד אם לא נכתב היום בגט זה שאין בו זמן מנין לנו שיהיה גט שמא אין בדעתו לגרשה מיד בגט זה עד סוף שנה או שנתיים לאחר קבלתה הלכך בעי אבא שאול שיכתבו היום אחרי שאין זמנו כתוב בו שיוכיח עליו כר' יוסי דאמר (לעיל דף קלו.) זמנו של שטר מוכיח עליו והא דאמר אבא שאול היינו דכתבינן בגט מן יומא דגן ולעלם: **אבל הכא ליחוש לנפילה.** וכדרב הונא דאמר ממך אפילו מרים גלותא ושמא מאחר נפל ומצאו זה: **הא הן על אחריים מוליאין.** אחד מהן שיש לו שטר על אחר שיגבה ממנו ולא יכול זה לטעון מחכירך נפל ומצאתו ממנו למדין שמי שמומחק בשטר יכול לגבות מלוה מאדם אחר הכתוב בתוכו ואע"פ שהשטר אין מוכיח מי המלוה וה"ה לויתי ממך: **ואביי לנפילה דחד לא חיישינן.** כגון שטר שביד יוסף בן שמעון שיש לו על אחד מן השוק דהיינו נפילה דחד ומצאתה דחד היכי איתרמי מילתא דמיוסף בן שמעון נפל ויוסף בן שמעון מצאו הלכך לא חיישינן אבל גבי לויתי ממך מנה דהיינו נפילה דרבים שיש לאחד מאדם אחר בעולם נפל ואיש אחר בעולם מצאו כגון זה שמומחק בו אתם ודאי חיישינן ולא יגבה בו (הג"ה. חיישי' לנפילה דיחיד ואשכחו רבים. ע"כ): עיקר הלשון כן הוא **לנפילה דרבים חיישינן.** כלומר שמצאו שום אדם בעולם אבל לשמצאו יחיד יוסף בן שמעון לא חיישינן. וריבינו חננאל פירש ולאביי לנפילה דחד ואשכחיה האי דשמיה כשמיה דהאי לא חיישינן שאילו מן האחר נפל היה לוקח ומבקש וכיון שלא נעקר מתברר כי זה שמצאו הוא אבל לנפילה דרבים דלא ידעינן מי הוא חיישינן: ואלא

טעמא דעדי מסירה כרתי ה"נ מכשיר ליה בלא זמן משום האי טעמא גופיה כדקתני יש עליו עדים ואין בו זמן בהאי משנה דשלשה גיטין פסולין ועלה קאי ר' אלעזר ואמר אע"פ שאין עליו עדים בהאי שטר שאין בו זמן כשר שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם וה"נ אין כותבין בו זמן אלא מפני תיקון העולם דבא לאותו ופירות כדמפרש בפ' (כל הגט) [המכיא תגיינא] (שם דף יח.) וכיון שנתנו לה בפני עדים הם יעידו על הזמן ועל הגט. והאי דמצריך אבא שאול לכתוב בו אני היום גירשתיך לאו משום זמן דהא אין זה זמן ולזמן לא חיים כר' אלעזר אלא דבעי אבא שאול ידים מוכיחות דמשעה שקבלה הגט נתגרשה מיד אם לא נכתב היום בגט זה שאין בו זמן מנין לנו שיהיה גט שמא אין בדעתו לגרשה מיד בגט זה עד סוף שנה או שנתיים לאחר קבלתה הלכך בעי אבא שאול שיכתבו היום אחרי שאין זמנו כתוב בו שיוכיח עליו כר' יוסי דאמר (לעיל דף קלו.) זמנו של שטר מוכיח עליו והא דאמר אבא שאול היינו דכתבינן בגט מן יומא דגן ולעלם: **אבל הכא ליחוש לנפילה.** וכדרב הונא דאמר ממך אפילו מרים גלותא ושמא מאחר נפל ומצאו זה: **הא הן על אחריים מוליאין.** אחד מהן שיש לו שטר על אחר שיגבה ממנו ולא יכול זה לטעון מחכירך נפל ומצאתו ממנו למדין שמי שמומחק בשטר יכול לגבות מלוה מאדם אחר הכתוב בתוכו ואע"פ שהשטר אין מוכיח מי המלוה וה"ה לויתי ממך: **ואביי לנפילה דחד לא חיישינן.** כגון שטר שביד יוסף בן שמעון שיש לו על אחד מן השוק דהיינו נפילה דחד ומצאתה דחד היכי איתרמי מילתא דמיוסף בן שמעון נפל ויוסף בן שמעון מצאו הלכך לא חיישינן אבל גבי לויתי ממך מנה דהיינו נפילה דרבים שיש לאחד מאדם אחר בעולם נפל ואיש אחר בעולם מצאו כגון זה שמומחק בו אתם ודאי חיישינן ולא יגבה בו (הג"ה. חיישי' לנפילה דיחיד ואשכחו רבים. ע"כ): עיקר הלשון כן הוא **לנפילה דרבים חיישינן.** כלומר שמצאו שום אדם בעולם אבל לשמצאו יחיד יוסף בן שמעון לא חיישינן. וריבינו חננאל פירש ולאביי לנפילה דחד ואשכחיה האי דשמיה כשמיה דהאי לא חיישינן שאילו מן האחר נפל היה לוקח ומבקש וכיון שלא נעקר מתברר כי זה שמצאו הוא אבל לנפילה דרבים דלא ידעינן מי הוא חיישינן: ואלא

עין משפט נר מצוה

קמז א מיי' פ"ח מהל' גירושין הלכה כו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמ סעיף ז:
קיז ב מיי' פכ"ד מהל' מלוה ולוה הל' ט סמג עשין נד טוש"ע ח"מ סי' נ וסי' קפ סעיף י:
קיח ג מיי' שם וסמג שם טוש"ע ח"מ סי' מט סעיף ז:

רבינו גרשום

אמר רב הונא. אין אדם יכול לגבות בזה השטר כלום שכשמוציאו זה המלוה אע"פ שהוא כתב ידו של לוה אמר הלוה מה אתה מבקש ממני והלא כתבו ממך סתם משמע אפי' מרים גלותא או משאר כל אדם היאך אתה יכול לגבות ממני: פרק עיין ביה. שתמצא ראיה שדומה למעשה: דלאורתא בעי לה רב הונא ממך. שתאמר לו ראיה שדומה למעשה זה: ראין בו זמן כו' אבא שאול אומר אם כתוב בו. אפי' זמן כזה שגירשתיך היום אע"ג דאין יודע איזה יום קאמר כשר הגט אלמא באיזה יום שיבוא הגט לבית דין יש לומר היום משמע ההוא יומא דקא נפיק ביה משמע שבאותו יום גירשה וכשר. הכי נמי ממך משמע מההוא גברא דנפיק שטרא מתותי ידיה משמע דנאמן ולא מצי למימר ממך אפי' משבור מלכא: אמר ליה אביי לרבה דלמא אבא שאול. דאמר דכשר הגט משום ההוא טעמא קאמר דגירשתיה היום סתם כשר דאע"ג דלא ידעי' באיזה יום נכתב הגט אלא שידע באיזה יום מסרו לה כשר רס"ל כר' אליעזר דאמר עדי מסירה כרתי: אבל הכא. דכתב ממך ניחוש לנפילה דיכול לומר לו אין אתה המלוה שמא מן המלוה אחר נפל השטר ומצאת אותו: אמר ליה רבה לעולם ראיה שלי [ראיה] ודקא פרכ' ליחוש לנפילה. לנפילה לא חיישינן: מנא תימרא דלא חיישינן לנפילה דתנן. במתניתין שנים שהיו בעיר אחת [ששמותיהן שוות] שניהן אין יכולין להוציא שטר חוב זה על זה שזה יכול לומר לזה אתה חייב לי ומבני נפל השטר ואתה מצאתו וזה יכול לומר לזה אתה חייב לי ומבני נפל השטר ואתה מצאתו או יכול לומר לו פרעת לי והחזרתי לך השטר: ולא אחר יכול להוציא שטר חוב על אחד מהן. שיכול כל אחד לומר לו איני חייב לך אלא חבירי. נמצא למלוה שטר אחד כן ששרותיו ששמעון אע"ג שיש לו שטר אחר על יוסף בן שמעון שאינו פרוע שטרות שניהן פרועין שכל אחד יכול למימר לו שטר שלי הפרוע: כיצד יעשה אם אחד [רוצה ללוות] מאבירו: ישלשו. יכתוב כל אחד שמו ושם אביו ושם וקנו שמא שמות וקנים אינם שוין ובכן יתקר הדבר: ואם היו משולשין יכתוב לו סימן המשפחה. ואם היה פיגמם שיה יכתוב כהן אם אחד מהן כהן יכתוב פלוני כהן. ואם יש באחד מהן סימן אחר או

מסורת הש"ס

ג) [נ"ל אלעזר], ד) [גיטין ע: ופ"ק], ה) רש"ל, וגר' רש"ל אפי' וכתוב דבור חדש, ב) רש"ל אבל פי' רשב"ם שמוסיפ כו' לין נראה, ו) רש"ל, ז) רש"ל, ח) רש"ל דאמר כיום, ט) רש"ל, י) רש"ל דנפק מידו ולא דנפק נ"ל, כ) [מ"ר הג"ה], אלא הא דתניא כו' ה"ה לנפילה דחד חיישינן ומתניתן בבא בהרשאה ומכריתא דמוליאין אי על זה ניחא ע"כ] ועיין רש"ל.

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה אמר רב הונא וכו' כדלקמיה ממך: (ב) תוס' ד"ה מינך וכו' ומכל מתנו ומצאתי זה דלמה לו לתלות ברש גלותא: (ג) בא"ר לתלות כלל כל"ל ותיכם לי מתחק: (ד) ד"ה אבל וכו' עכי דממך משמע מההוא גברא: (ה) בא"ר שיכתוב בשטר אני חייב: (ו) בא"ר לא משמע אלא אותו שנתנו לו: (ז) בא"ר דלא משמע מההוא: (ח) ד"ה לנפילה דחד פירוש כשאין לתלות שבפל אלא מחחד בלבד אין לתלות בנפילה כי היכי מתרמי שמה נפל הם"ד ולחמ"כ מ"ה לנפילה וכו' דמכל בני אדם:

מוסף רש"י

דאמר עדי מסירה כרתי. דלמר אע"פ שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בפני עדים נוגה מנכסים משועבדים, שאין העדים חותמים על הגט אלא מפני תיקון העולם, שמא ימותו עדי מסירה לו ילכו למדינת הים, אלמא עדי מסירה עיקר (כתובות צד:) ואין צריך לחתום בגט, וכי כתב קרא וכתב לחתיכת גט קלף ולא לחתיכת יתר עדים (גיטין ט: וכע"ז שם כא:) כרתי, מפני ליה ספר כריתות (קדושין מח:).

רבינו גרשום (המשך)

ארוך או גדול או שחור יכתוב אותו סימן. קחני מיהת מתני' ולא אחר יכול להוציא שטר חוב על אחד מהן הא אחד מהן על אחרים יכול להוציא ואמאי ליחוש לנפילה. ולימא ליה דלא לא ממך לויתי אלא מחבירך הפל סמנו ומצאת אותו זכן נמי נימא לאידך אלא ש"מ מדהן על אחרים יכולין להוציא ולא מצי ליה למימר מחבירך נפל ש"מ דלנפילה לא חיישינן: ואביי משיב לנפילה דחד. כגון מלוה אחד ששמו יוסף בן שמעון לא חיישינן. דמגהיר והוה ביה הכא ליכא ספיקא אלא דחד גבוא בלבד של חבירו ששמו כשמו. אבל לנפילה דרבים היכא דכתב לויתי ממך איכא לספוקי דרבים דלכל חד מעלמא משמע ממך הלכך חייש לנפילה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com